

Beretning til generalforsamlingen
25. april 2019

Inden jeg begynder, vil jeg gerne byde to nye medlemmer velkommen: Foreningen Danske Taler og Middelaldercentret i Nykøbing, som bestyrelsen har godkendt som associerede medlemmer. Velkommen!

Så lige nu har vi 173 medlemmer i ODM.

Når I ser beretningen, vil I kunne læse om et særdeles begivenhedsrigt år for ODM. Hvilken farve skal den ikke-økonomiske bundlinje så males i? Rød, sort eller måske grå?

Fra det enkelte museums synsvinkel er der nok ret meget forskel på, hvordan man vil betegne årets samlede resultat og de mange begivenheder. Og det er netop udtryk for et af de mest markante udviklingstræk i museumssektoren, nemlig en stigende differentiering. Det kommer jeg tilbage til. Først får I hovedlinjerne, hvad året har budt på for ODM og sektoren.

Statsstøttedebatten

Lad os begynde med det, som har optaget museumssektoren mest, nemlig debatten om statsstøtten. Her er det vigtigt at slå fast, at der ikke er tale om en museumsreform. Vi har en ganske glimrende museumslov, og de tilløb, der har været til at ville ændre på den, fx ved at fjerne forskningsforpligtelsen, er ikke blevet til noget, fordi man har lyttet til ODM's argumentation for at fastholde de fem søjler som et kriterium for statsanerkendelsen. Men læg mærke til, at vi ikke har indtaget det synspunkt, fordi det som organisation er nemmest at være imod forandringer. Det papir, vi har udarbejdet efter at have gennemført fire regionale museums møder, er båret af en vilje til at ville være med til udvikling. Hvis vi skal tage det lange lys på, er det en forudsætning for fortsat politisk velvilje, at vi som sektor viser, at vi har evne og vilje til at leve op til alle fem søjler i museumsloven. I bund og grund er det jo den evne, der retfærdiggør et fortsat statstilskud. Det betyder fx, at forskningsforpligtelsen skal tages alvorligt, og er man ikke i stand til at leve op til den, bør man søge ind i forpligtende samarbejde med andre.

Vi har også givet udtryk for, at kvalitetsvurderingerne godt må have konsekvenser, såfremt et museum gentagne gange ikke er i stand til at leve op til et eller flere af kravene i museumsloven. Det kan godt være, at stort set alle museer er rundet af et

stærkt lokalt folkeligt engagement, men når vi taler om kulturarven, har vi at gøre med en forpligtelse over for mange fremtidige generationer. Derfor ser jeg også kvalitetsvurderingerne som det enkelte museums redskab til en drøftelse med de lokale bevillingsgivere: Hvis I vil have, at der fortsat skal være et statsanerkendt museum her i kommunen, bliver I nødt til at være med til at sikre et mere bæredygtigt grundlag. Hvad svaret bliver, er en lokal diskussion. Det er ikke noget, som staten skal blande sig i. Staten, og det vil sige Kulturministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen, skal kun forholde sig til, at vi har et museumsvesen, hvor alle statsanerkendte museer lever op til nogle minimumskrav.

Og hvordan går det så med de politiske drøftelser omkring statsstøtten? Her er der intet nyt i forhold til, hvad vi har meldt ud i et nyhedsbrev for en måned siden. Alle partier er stadig med omkring bordet. Alle partier holder kortene tæt til kroppen, hvilket betyder, at der er en politisk vilje til at komme i mål.

Alle partier har fået præsenteret fem grundmodeller, hvor grundtilskuddet som minimum fastholdes, og hvor et afgørende støttekriterium i øvrigt er, hvor stor en sum det enkelte museum modtager i ikke-statslig støtte, dvs. fra kommune, region, EU, fonde, entré, butikker o.a. Vi ved også, at antallet af modeller er blevet barberet ned, og at ordførerne nu har set, hvad konsekvenserne er for de enkelte museer.

Kort sagt, viljen er der, og analyserne er lavet. Der mangler kun, at partierne bider til bolle. Der har været rigelig af tid til at lave et forlig, hvis det var det, de ville. Men det vil de ikke på denne side af valget. For som vi alle ved, er det et nulsumsspil garneret med 30 mio. kr. til at lindre i en overgangsfase.

Fra ODM's side kan vi selvsagt ikke have en holdning til de politiske afgørelser, når der er tale om at tage fra nogen og give til andre. Vi har blot forfægtet nogle principielle synspunkter for at fastholde og udvikle et stærkt museumsvesen. I den forbindelse har vi her i sidste runde været inde at advare kraftigt om, at man ikke fjerner puljemidlerne. De indgår nemlig i den samlede sum, som politikerne vil fordele. Jeg har forsøgt at gøre gældende over for ministeren, at de 12-13 mio. kr. – som engang var 30 mio. – gør utrolig stor gavn ude i MuseumsDanmark i form af tilskud til efteruddannelse, samlingsgennemgang, midler til mindre projekter m.m.

Afslutningsvis omkring statsstøtteforhandlingerne har kulturministeren udtalt, at viljen til at ville gennemføre en ændret fordeling er så stor, at hun er 100% sikker på, at en ændring bliver gennemført, også selv om det måtte være en anden minister og regering, som har magten.

Omprioriteringsbidraget

Lad os blive lidt ved de statslige penge. Omprioriteringsbidraget, som nu er inde i sit fjerde år og dermed har sokset 8% af støtten, betyder, at museerne i runde tal med udgangen af 2019 vil være besparet med godt 60 mio. kr. statslige kroner. Nu begynder det virkelig at kunne mærkes, som vi mest markant har set hos de statslige museer. Det kan være fint nok, at pengene fra 2022 bliver tilbageført krone til krone, men pengene tages fra vores kerneydelser og kernebemanning og vil i overvejende grad komme til at gå til politisk prioriterede projekter.

Det er en del af demokratiet, at et politisk flertal kan flytte rundt på midler og forfølge særlige ønsker, men det er direkte uskønt, når vi midt i vanskelige forhandlinger om statsstøtten, som jo efter sigende skal handle om mere objektive kriterier, oplever, at konkrete kulturprojekter flyttes over i finanslovsforhandlingerne. Så kan finansministeren og regeringspartiernes ordførere få tildelt lunser til deres valgkredse til projekter, uden at disse har været igennem faglige vurderinger eller prioriteringer. Til gengæld kan andre projekter, som ellers har fået Slots- og Kulturstyrelsens blå stempel, ikke få en krone. Dette sagt, er der mellem de tildelte bevillinger nogle gode projekter, og vi kan selvsagt kun ønske til lykke til initiativerne.

På baggrund af det samlede finanslovsudspil var ODM med, da 22 kunst- og kulturinstitutioner gennem en fælles udtalelse under overskriften: "Fælles appel fra kulturinstitutioner: Afskaf eller aftrap omprioriteringsbidraget," i oktober advarede mod konsekvenserne.

Desværre er der ikke megen lindring at spore fremadrettet. Det ser ud til, at uanset hvilken regeringsfarve, vi får efter valget, vil omprioriteringsbidraget fortsætte, også efter 2022. Det er kun procentsatsen, som ser ud til at være lidt forskellig.

Men ellers går det meget godt

Hvis vi bevæger os væk fra galden omkring de statslige midler og i stedet kigger ud over det samlede museumslandskab, kan vi konstatere, at de danske museer står utroligt stærkt. I årets løb er der kommet talrige rapporter og statistikker, som taler et meget entydigt sprog om museerne:

- Besøgstallene slår rekord år efter år. De seneste tal omfatter 2017, hvor der i alt var 15,5 mio. besøgende, en stigning på 3%.

- Dansk Industri kunne med tal fra Danmarks Statistik vise, at museerne bidrager markant til bruttoværditilvæksten i samfundet.

- Slots- og Kulturstyrelsen udgav medio 2018 'Den nationale brugerundersøgelse' – og konklusionen var klar: både danske og udenlandske besøgende vurderer deres besøg på de statsstøttede museer som en endog meget god oplevelse.

30.000 museumsgæster besvarede spørgeskemaet, og undersøgelsen kortlægger både udstillingsstedernes brugere og ser på tilfredshed med museernes kerneydelser. Den samlede oplevelse, der dækker alt fra museernes formidling, atmosfære, brugeroplevelser for børn til muligheden for aktiv deltagelse og service hos de ansatte på museerne, vurderes på tværs af museumstype til en gennemsnitlig score på 8,54 ud af 10. Et af de måske mere overraskende resultaterne var, at brugerne tilsyneladende er knap så optaget af reel inddragelse, som museerne ellers har haft skarpt fokus på i de senere år.

- Og skal vi tage en af de nyeste analyser, så viser Mandag Morgens undersøgelse, at museerne i særklasse scorer højest, når folk skal sige hvad de forbinder med kultur.

Til gengæld viser andre meningsmålinger stor entydighed omkring, at kultur ikke er noget, man vinder valg på. I forhold til klima, sundhed, integration, indvandring, forsvar og en halv snes andre store politikområder kommer kultur til sidst, når vælgerne skal give udtryk for hvilke politikområder, der er vigtigst for dem.

Det er selvfølgelig forståeligt, at de fleste mener, at det er vigtigere, at børnene kan blive passet ordentligt, og at mormor kan få sin hofteoperation, men i betragtning af at værdidebatten og spørgsmålet om danskhed og andethed står så uhyre centralt, er det umiddelbart besynderligt, at kultur som netop udtrykker værdier, ikke står stærkere på listen. Paradokset bunder i, at hovedparten af vælgerne forbinder kultur med den institutionaliserede, skattefinansierede kultur og ikke med identitet, værdier, traditioner og vaner.

Det har i den forbindelse været glædeligt, hvordan mange kolleger i museumsverdenen i stigende grad har markeret sig i debatten og har været med til at gøre opmærksom på alt det positive museerne kan bidrage med. Men taler vi kun til vores egne og Politiken-segmentet? I nogen grad gør vi, men jeg er også

overbevist om, at vi påvirker og bliver meningsdannende. Der bliver sat navne og ansigter på museumsfolk som meningsdannere og kulturpersonligheder.

Kulturministeren efterlyste for halvandet år siden, at museumsansatte i højere grad skulle blande sig. Det synes jeg bestemt er sket. Fra museumsside kunne vi til gengæld godt ønske os, at folketingsmedlemmer ville give mere udtryk for deres holdninger til kultur og også gerne til museumsverdenen. Det er beskæmmende, at de fleste partier, også partier som har stolte kulturpolitiske traditioner, er totalt fraværende i kulturdebatten. Ud over kulturministeren tror jeg, at der her i salen, hvor der trods alt sidder mange oplyste mennesker, vil være yderst få som kan nævne andre kulturordførere end de to fra Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti.

Det må da siges at være blodfattigt, at kulturpolitikken prioriteres så lavt, men måske også et udtryk for, at kultur så entydigt ses som en udgift, der trækker midler fra de basale velfærdsydelser, og ikke en investering. Derfor er det vigtigt, at I og vi bliver endnu mere aktive og er med til at tale debatten om kultur og værdier og museernes rolle op.

Museumspolitiske initiativer

Indsamling og kassation – med omtanke

Det gav rystelser i den danske museumsverden, da museernes chef i Slots- og Kulturstyrelsen på de svenske museers årsmøde i Malmø i en analyse af forholdene på de danske museer udtalte, at museerne i Danmark er fyldt med ”gammelt skrammel”, og at de bør kassere, hvad der kan anslås til mellem 70-75 pct. af deres samlinger. Det gav også rystelser i Slots- og Kulturstyrelsen, så udtalelserne blev hurtigt imødegået af styrelsens direktør og også modificeret af chefen selv.

Indsamling, bevaring og kassation er alene en faglig problemstilling, som det entydigt er museernes ansvar at forvalte. ODM mener, at selvfølgelig kan der udskilles genstande. Det gøres allerede i dag i vidt omfang. Men det skal gøres med faglighed og omtanke, ellers risikerer vi at miste vigtig viden, hvilket også var det budskab, som vi i den efterfølgende debat i medierne meddelte.

Glædeligt: Midler til en national handlingsplan for bevaring af kulturarven

Hen over sommeren besvarede 79 af de 97 statsanerkendte museer et spørgeskema med henblik på i let og ikke bureaukratisk form at give et øjebliksbillede af museernes magasin- og bevaringsforhold. Midt i forberedelserne til offentliggørelse af de ikke særligt opløftende resultater skete det glædelige, at regeringen i forbindelse med finansloven afsatte fem mio. kr. til at udarbejde en national handlingsplan:

”Regeringen og Dansk Folkeparti er enige om, at bevaring af kulturarven for fremtidige generationer er vigtig. Aftaleparterne ønsker målrettet at prioritere bedre bevaringsforhold og tilstand af kulturarvsgenstande på museerne. Der skal derfor laves en national handlingsplan for kulturarv. Der afsættes fem mio. kr. i 2019 til bevaring og digitalisering af kulturarven” (fra Finansloven 2019).

ODM har i mere end 10 år ønsket en sådan landsdækkende analyse og samlet bevaringsplan. Vi har ment, at først med et samlet overblik over de danske museumssamlingers generelle status og bevaringstilstand er der mulighed for politisk at arbejde med fremtidens indsamlings- og bevaringsstrategi, herunder f.eks. udskillelse fra samlingerne og hvilke økonomiske fordringer der skal til for sikre, at de problemstillinger, som både ODM helt tilbage i 2006, og to rapporter fra Rigsrevisorerne siden har påvist, løses bedst.

Vi har haft en drøftelse med ministeren og styrelsen og har meldt ind, at vi gerne ser, at Jesper Stub Johnsen, vicedirektør i Nationalmuseet, og Lise Ræder Knudsen, leder af Konserveringscenter Vejle - og begge medlemmer af ODM's bestyrelse - kommer med i et kommende udvalg, i øvrigt sammen med en repræsentant fra KL. Vi har allerede tidligere aftalt med styrelsens direktion, at der skulle igangsættes en større udredning. Der er der nu tilvejebragt midler til. Derudover er det stadig uklart hvad de fem mio. kr. specifikt skal bruges til, men det er en sag, som vi vil følge påvirke mest muligt i den kommende tid.

Dialog om aflønningsprincipper for kunstnere

Der var i efteråret i pressen en del fokus på kunsternes aflønning. ODM blev kontaktet af Billedkunstnernes Forbund (BKF) med det formål at skabe dialog om honorering af kunstnerne i forbindelse med deres arbejde på danske kunstmuseer

og udstillingssteder. Vi hilste dialogen velkommen. Vi opfordrer ODM's medlemmer til at honorere kunstnere i forbindelse med deres arbejde med en udstilling og til at lave en klar forventningsafstemning og gode skriftlige aftaler, evt. med afsæt i den standardaftale (Ny Udstillingsaftale – fra 2014). Desuden bør man være sig bevidst om de forskellige typer af honorarer/vederlag der findes.

Dialogen fortsætter her i disse måneder.

Feriefonden

Nils Jensen har stædigt forfulgt denne sag, hvor bl.a. vort nye medlem, Middelaldercenteret, har rigtig mange penge i klemme. Nils har gentagne gange været til møde hos erhvervsminister Troels Lund, men sagen er tilsyneladende i øjeblikket strandet i EU. Vi er dog blevet lovet en afgørelse til 1. juli

Slots- og kulturstyrelsens (SLKS) rådgivningsstruktur

Den nuværende rådsstruktur bør ændres. Ordningen med et stort strategisk panel er ikke optimal – og slet ikke gennemskuelig. Panelet er for stort og uhomogent, og dets rolle er ret uklar. Det er måske meget sigende, at panelet seneste møde ligger mere end et år tilbage. SLKS har i flere omgange forlænget beskikkelsesperioden for Det Strategiske Panel og de faglige udvalg, senest for hele 2019. Der ligger en evaluering, men der er ikke taget politiske konsekvenser. ODM's anbefaling til den kommende kulturminister vil være, at der ikke er behov for et strategisk panel, hvorimod de faglige udvalg bør bibeholdes og styrkes med gennemarbejdede og homogene kommissorier. Fokus skal være på en stærk museumsfaglig rådgivning og fordeling af puljemidler.

IT-samlingsregistrerings- og administrationssystemet (SARA) igangsæt

Så skete det endelig hen over sommeren 2018. Efter flere tilløb siden forsommeren 2016 kunne de danske museers nye SAmlings-, Registrerings- og Administrationssystem, SARA, igangsættes. Men bedre sent end aldrig, når det gælder om at have et velfungerende fælles registreringssystem for museernes samlinger og arkiver.

ODM er tildelt rollen at forestå undervisning i 'God registreringspraksis med SARA' og havde derfor en uddannelsesplan klar til de mere end 600 museumsansatte på 40 kurser, der fra november og tre måneder frem introduceres til det nye system under læringstemaet "Kom godt i gang med SARA" på todagesforløb fem steder rundt i landet. Der er gennem de første to måneders kursusintroduktion opdaget en del uhensigtsmæssigheder i det nye system. Det er ikke usædvanligt med et nyt system. Samtidig kræver systemet ret stort kendskab til IT-databasearbejde – og det kan på sigt blive en udfordring at få frivillige, der for mange museer er en uundværlig hjælp ved registrering, til at kunne forstå og arbejde med systemet. En udfordring, som ODM vil holde sig for øje i relation til fremtidig kursusafholdelse m.m.

Kulturhistorisk vægtning i Det Særlige Bygningssyn

Det Særlige Bygningssyn er et vigtigt rådgivende organ over for SLKS i sager omkring bygningsfredning og –bevaring. Udvalget har helt overvejende bestået af arkitektfagligheder, men nu er de kulturhistoriske kompetencer blevet godt repræsenteret. For nogle år siden fik Museumsudvalget for Kulturhistorie mulighed for at udpege en repræsentant. Det blev kulturarvschef Jens Toftgård fra Odense Bys Museer. I 2018 blev ODM udpegningsberettiget til det 13 mand store syn og af de to indstillede valgte ministeren at udpege museumsinspektør Mette Slynborg fra Sydvestjyske Museer. Mange kulturhistoriske museer bruger en del ressourcer i henhold til Museumslovens Kapitel 8 §23ff – hvor ikke mindst arbejdet med at sikre væsentlige bevaringsværdier i bredere definerede kulturmiljøer (og ikke blot enkeltværker) er i fokus. Det er derfor meget rimeligt, at denne ekspertise også sidder med i Det Særlige Bygningssyn.

Kulturens Analyseinstitut

Et andet rådgivende udvalg, hvor ODM er kommet med, og det er mig selv der er udpeget, handler om Kulturministeriets og Danmarks Statistiks satsning på en stærkt forbedret kulturstatistik. Udvalgets medlemmer skal kommentere på igangsatte initiativer, pege på områder, der er underbelyst statistisk og være retningsanvisende for behov og anvendelse af statistik og data på kulturområdet.

ODM har i en årrække talt for et Kulturens Analyseinstitut. Det har ikke vist sig realisabelt politisk eller fondsmæssigt. Derfor er det meget glædeligt, at der med

forholdsvis mange midler nu er skabt mulighed for at få en stærk kulturstatistik baseret både på Danmarks stærke muligheder for registerforskning og gennem omfattende interviewundersøgelser. ODM's forskningsudvalg har i nær fremtid et møde med folkene bag kulturstatistikken, så vi kan komme i tæt dialog om museernes behov og muligheder.

ODM's permanente udvalg

ODM's bestyrelse har nedsat tre permanente udvalg inden for vigtige politikområder, hvor der er behov for løbende sparring eller at indhente særlig rådgivning. I kan se sammensætning og referater på ODM's hjemmeside.

ODM's Forskningsudvalg blev nedsat for seks år siden og har spillet en vigtig rolle ved at sætte fokus på de komplekse forhold vedr. museumsforskningens rammevilkår og holde en række møder for alle museer i samarbejde styrelsen og Kulturministeriets Forskningsudvalg. Formand er bestyrelsesmedlem Jesper Stub Johnsen.

Det Arkæologiske Udvalg har Mads Runge, Odense Bys Museer, som formand. I og med at vi på arkæologiområdet har at gøre med mange midler fra bygherrer, er der til stadighed megen politisk bevågenhed omkring arkæologien. Derfor har udvalget også været tæt involveret i, hvordan vi skulle forholde os til den kritiske rapport fra Rigsrevisionen om forvaltningen af museumslovens kap. 8. Det er den der giver hjemmel til de bygherrebetalte udgravninger. Rapporten var meget kritisk over for styrelsens administrative praksis, og det har også betydet opstramninger i forhold til de gravende museers praksis. Herudover har udvalget arbejdet danefæadministration, et charter med anbefalinger til god skik for adgang til og anvendelse af arkæologiske data, administrativ efteruddannelse af arkæologer m.m.

For halvandet år siden nedsatte vi et tredje permanent udvalg, der arbejder med Turisme og Oplevelsesøkonomi. Museerne spiller jo en større og større rolle som attraktioner, og bestyrelsen har derfor ønsket et fast udvalg til at levere strategiske og politiske synspunkter. Formand er bestyrelsesmedlem i ODM, museumsdirektør Lisette Vind Ebbesen, Skagens Kunstmuseer, der var med i regeringens udvalg forud for den aktuelle vækstplan for dansk turisme. Udvalget har netop afholdt en meget succesrig museumsturismekonference i Aarhus.

En årlig beredskabsdag

Ved siden af de permanente udvalg eksisterer der også en række faglige netværk. ODM's Samlingsnetværk er et af de gamle og betydningsfulde netværk, og det gav ODM's bestyrelse ideen om at gøre den første onsdag i maj til 'Museernes samlingsberedskabsdag'. Det er den dag, hvor det landsdækkende beredskabs sirener hyler, og det bliver nu også signalet til, at der sættes fokus på museernes beredskab og beredskabsplaner. Det er en rigtig god ide, og bestyrelsen har nedsat en arbejdsgruppe til at medvirke til at udvikle konceptet, der første gang vil finde sted 1. maj 2019.

Netværk og vidensdeling

Jeg vil ikke komme ind på alle de andre netværk og puljesamarbejder. Dem kan I læse om i den trykte beretning. Der er omkring 3-400 museumsansatte, som er aktive i disse netværk. Gennem årene er netværk opstået, afviklet og nye kommet til. På ODM's hjemmeside ligger mødeindkaldelser, referater mv. Netværkene fungerer forskelligt og vælger selv tovholdere/styregruppe, som står for indholdet af møder og anden aktivitet. ODM's sekretariat tilbyder i mindre omfang sekretariatsbistand.

Der er også i år grund til at sende en stor tak til de mange aktive deltagere i netværkene og ikke mindst til de ansvarlige styregrupper, tovholdere, koordinatore og andre bidragydere.

Jeg er imponeret over al den kompetence, engagement og kreativitet, som er med at sikre, at vi har et stærkt og meget vidensdelende museumsvesen.

Danske Museers Efteruddannelse

DME har i 2018 afholdt 28 forskellige efteruddannelseskurser. Evalueringerne af kurserne er generelt meget positive. På en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "meget utilfreds" og 6 er "meget tilfreds" ligger den gennemsnitlige tilfredshed på 5,46. Det er et meget flot resultat, der understreger, at efteruddannelsen har høj kvalitet og forekommer meget relevant for museerne.

Vi modtager årligt ca. 1,5 mio. kr. fra SLKS til efteruddannelse. Styrelsen er i stigende grad optaget af, at der er en meget klar adskillelse mellem DME's og ODM's generelle økonomi, således at Rigsrevisionen ikke skal komme og sige, at statslige midler er med til at understøtte en brancheorganisation. Det har vi helt styr på, og der er også efter lange forhandlinger netop indgået en ny to-årig aftale. Her er styrelsen i stigende grad optaget af, at tilskuddet overvejende går til efteruddannelse for ansatte på de statslige og statsanerkendte museer.

DME har i fået nye ansigter i 2018. Den 1. oktober startede Morten Stenak som uddannelsesleder i stedet for Jacob Buhl Jensen, og den 1. januar 2019 startede Svea Neumann som kursussekretær. Derudover løser kommunikationskonsulent Caroline Kirkegaard, der i maj er vendt tilbage til Sekretariatet, opgaver for DME svarende til en arbejdsdag om ugen.

Fremtiden

Efter nu at have gennemgået den politiske og organisatoriske udvikling vil jeg som lovet i indledningen vende tilbage til nogle mere overordnede tendenser og fremtiden.

Når der om et par årtier skal skrives et værk om danske museer, vil man se tilbage på 2010'erne som en periode, hvor der begyndte at ske nogle afgørende brud i museumsverdenen:

- Det statslige engagement faldt for første gang.
- Mange museer blev i langt højere grad til betydningsfulde attraktioner og ikke kun kulturinstitutioner
- Mange museer skabte en betydeligt mere professionel, kommerciel tilgang.
- Muserne blev langt mere differentierede.
- Museerne begyndte i stigende grad at forstå sig selv som samfundsinstitutioner med et ansvar over for det omgivende samfund.

Og hvordan skal vi så reagere på disse ting, nu hvor vi står midt i dem? For det enkelte museum er der tale om udfordringer, som enhver professionel ledelse må søge at håndtere på almindelig vis med visioner, strategier, fundraising og godt arbejde, og når jeg ser mig omkring i det danske museumslandskab er jeg imponeret over, hvor dygtigt ledelser og ansatte forholder sig til udfordringerne.

Men hvordan forholder vi os til udfordringerne på fællesskabsniveau? Her tænker jeg især på differentieringen, hvor museerne bliver mere og mere forskellige og ser sig selv meget forskelligt. Nogen sigter efter at opfylde en vigtig rolle som lokalt/regionalt museum, medens der er museer i den anden ende, der først og fremmest ser sig som en del af en international liga. Hvis jeg skal overføre det på fodboldverdenen, er der museer, som hele tiden vil være i top tre i superligaen og har en så stærk økonomi, at de hele tiden er i stand til at skabe fantastiske rammer og kampe. De har samtidig en ambition om at kunne spille med i den europæiske Champions League.

Andre hænger på i Superligaen og skaber overraskende resultater og bygger flotte stadions.

Andre igen spiller i 1. division hvor der er knap så mange tilskuere og medieopmærksomhed, men stærkt lokalt engagement, og hvor klubben spiller en afgørende rolle for området.

Og endelig er der dem, der spiller i Jyllandsserien, Fynsserien og Sjællandsserien. Her er meget få fuldtidsansatte og de frivillige spiller en afgørende rolle for den stærke klubånd og de mange lokale aktiviteter.

Den udvikling skabte i sin tid udfordringer for Divisionsforeningen, men man har lært, at det er en fordel, at klubberne er forskellige, og at nogen stikker af økonomisk. Det har været til fordel for hele fodboldverdenen, at der kom professionel fodbold og mere interessante kampe i superligaen og ind i mellem også deltagelse i europæiske turneringer.

Det er lidt på samme måde med ODM. Vores medlemmer bliver mere og mere forskellige, men det er uhyre vigtigt at synliggøre og fastholde fordelene ved fællesskabet. Vi skal samtidig være med til at ruste organisationen og medlemmerne til at kunne klare sig bedst muligt i den intensiverede kamp om midler, besøgende og opmærksomhed.

Derfor har bestyrelsen i 2018 taget initiativ til en visions- og strategiproces om 'Danske museer 2030'. Her vil der både blive behov for udenlandsk inspiration og for gensidig medlemsinspiration, fx gennem en række regionale møder. For at sætte skub i processen foreslår vi – som I vil kunne se af næste punkt om regnskabet – at overskuddet benyttes til at komme videre med visions- og strategiprocesen.

Til sidst vil gerne rette en stor tak til alle i sekretariatet og i DME. I har udført et knagende godt stykke arbejde. Og til sidst en varm tak til alle i bestyrelsen og ikke mindst til formandskabet med Gitte Ørskou og Bo Skaarup. Vi har nogle meget konstruktive møder sammen med Nils.

Tak for ordet.